

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

ŠKOLNÍ HŘIŠTĚ A ZAHRADA - ZŠ ZLECHOV

0 6 10 15 20 25 m

© ČÚZK 2010

1. SOUČASNÝ STAV

1.1 OBEC ZLECHOV

Obec Zlechov se nachází v podhůří Chřibů v severovýchodní části okresu Uh. Hradiště.

Rok vzniku: 1207

Okres: Uherské Hradiště

Kraj: Zlínský

PSČ: 68710

Počet obyvatel: 1675 k 30.9.2010

Nadmořská výška: 208 m n. m.

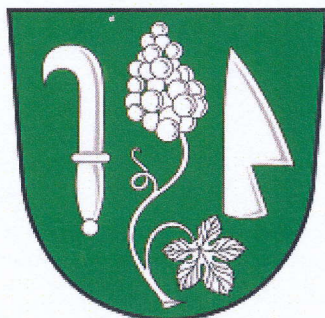
Počet domů: 565, trvale obydleno 485

Vybavenost obce: kanalizace, plynofikace, veřejný vodovod, kabelový telefon

Školství: mateřská škola, škola (I. stupeň)

Kultura a sport: veřejná knihovna, hřiště, tělovýchovná jednota

(zdroj: <http://www.obeczlechov.cz/>)

Obr.: znak obce

1.2 ZÁKLADNÍ ŠKOLA

Základní školu ve Zlechově navštěvují žáci prvního až pátého ročníku. V malotřídní škole je 76 žáků. Škola vyučuje podle ŠVP pro ZV (Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání). Mateřská škola je na odloučeném pracovišti.

1.3 ŠKOLNÍ ZAHRADA

- PŘEDZAHŘÁDKA

Tato část zahrady je nevyužívaná. Je zde jen úzký pás osázený rostlinami.

- DVŮR

Na dvoře je vydlážděný vjezd, garáž, altán, ohniště s lavičkami. Zelená plocha je osázená dřevinami, dále je zde plocha s herními prvky a domečkem, kompost. V této části zahrady se konají pravidelné i nepravidelné akce. Ve dnech příznivého počasí zde relaxují žáci během přestávek. Otevřený prostor nahrazuje stíněné učebny pro setkání s veřejností při všech programech v letním období. Patří k nim Den dětí, školní závěrečná besídka s pohoštěním pro dospělé, do budoucna například pasování budoucích prvňáčků, dále akce jako je „švestkování“. Výhodou tohoto prostoru je blízká návaznost na budovu školy.

Obr.: dvůr

- **HŘIŠTĚ**

Z druhé (jihovýchodní) strany budovy je hřiště, žáci zde mohou venku cvičit v hodinách tělesné výchovy.

- **ZAHRADA**

Jedná se o nový pozemek. Pozemek se mírně svažuje. Plocha trávníku je zarostlá vojtěškou. Je zde několik vzrostlých stromů (třešeň, švestka).

Obr.: současný stav zahrady

2. KONCEPCE ŘEŠENÍ

Na novém pozemku bychom chtěli navázat na stávající zahradu školy projektem přírodní zahrady s arboretum a prostory pro chov domácích zvířat. Celkově se škola zaměřuje na propojení s přírodou, je zapojena do iniciativy recyklování.

V projektu je také počítáno s prvky pro nevidomé (smyslový chodníček), dětem se tak přiblíží i svět zrakově postižených a také je pamatováno na bezbariérový přístup do zahrady.

V zahradě se na konci školního roku konají slavnosti společně s rodiči. Jsou plánované i další slavnosti a aktivity, např. o víkendech a o prázdninách by mohla být zahrada využívána maminkami s malými dětmi.

ŠKOLNÍ HŘIŠTĚ A ZAHRADA V PŘÍRODNÍM STYLU

Projekt zahrady navazuje na projekty MŽP

- Dětská hřiště a zahrady v přírodním stylu,
- Ekoškolky a lesní mateřské školky.

Dále na projekt "Přírodní zahrada", navazující na jednu z nejúspěšnějších a nejoblíbenějších ekologických akcí spolkové země Dolní Rakousy. Akci „Přírodní zahrada“ uvedl do života zemský hejtman Mgr. Wolfgang Sobotka a je iniciativou spolkové země Dolní Rakousy v kooperaci s organizací "die Umweltberatung" a četnými partnery.

Ideový záměr tvorby zahrady:

- větší prostor pro setkávání dětí s přírodními ději a zákonitostmi
- umožňující sebezpoznání prostřednictvím zážitků a zkušeností, které dosáhnou volnou hrou a experimentováním
- prostor, nabízející rozmanité příležitosti ke hře, kde mohou rozvíjet svou motoriku, představivost, obrazové a symbolické myšlení

Výhody přírodního prostředí pro dítě

Nejnovější psychologické výzkumy ukazují, že děti, které tráví více času v přírodním prostředí:

- mají lepší **mentální kondici**,
- dovedou se lépe **koncentrovat** na práci,
- disponují větší **sebedisciplínou**,
- lépe **kontrolují své impulsivní chování**,
- jsou **méně agresivní** a mají více rozvinuté tvůrčí dovednosti.

Děti ve venkovním prostředí s **větší lehkostí** přistupují ke všem dalším činnostem a dovednostem. Venku vše **zvládnou jakoby mimochodem** - přeskakování, prolézání, rovnováhu, rozvíjejí přirozenou formou svou fyzickou zdatnost.

V období předškolního věku se formulují základní životní návyky a děti nejsou nuceny školními povinnostmi trávit čas uvnitř budov. V tomto věku se tvoří základy praktické inteligence, základy vytrvalosti, obratnosti, přizpůsobivosti, tolerance a schopnosti improvizovat.

Účelem je:

- aby se environmentální výchova **odehrávala venku v terénu**, kde je možné se s životním prostředím seznámit přirozeně, prostřednictvím zážitků a vlastních zkušeností.

Cílem projektu nové zahrady: vytvořit prostor,

- kde je možné realizovat **informální vzdělávání** dětí (bezděčné, spontánní, neplánované),
- umožňující dítěti pochopit zákonitosti a děje, přesahující ho svým významem a zároveň uvědomit si do hloubky sebe sama uprostřed těchto dějů.

Charakteristika projektu

- Dovoz **přírodních materiálů** a dřevěných lavic
- Dále doplňující **výsadbu** domácích stromů a keřů, na vybraných místech přírodní trvalky
- Pro **zkoumání přírody**: navržen vodní biotop, ještěrkoviště, bylinková spirála, květinová louka, pokusné záhonky
- Doplnění zajímavým mobiliářem: **vrbové stavby** – kruhová teepee obehnaná vrbovým plůtkem

Rovnováha mezi třemi pilíři:

- **Ekologický** – vytvořit prostředí vhodné pro pozorování rostlin a zvířat, součástí zahrady je tzv. divočina – kout kam se nebude zasahovat
- **Ekonomický** – propagace školy, akce pro veřejnost
- **Sociální** – programy výukové i volnočasové pro děti MŠ a ZŠ, zapojení dospělých – především rodičů a pedagogů do tvorby zahrady – částečně tvorba svépomocí, místo pro odpolední a sobotní aktivity či náhodná setkávání, místo pro semináře

Sociální dopad

Sdružování se

Participace a orientace na komunitu

Integrace

Výměna zkušeností

Akce pro veřejnost

3. TVORBA PROJEKTU

3.1 KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ

Proběhlo na několika úrovních:

- Dětská anketa, obrázky - děti ze školy měly prostor k vyjádření svých přání o vzhledu zahrady svými kresbami (viz. příloha – fotografie průběhu a dětské kresby)
- Prezentace návrhů – proběhla prezentace návrhů projektu pro širokou veřejnost, zejména pro rodiče a pedagogy školy.
- projednávání návrhu s panem starostou a místostarostou, zastupitelstvo obce
- Zasedání učitelského sboru školy

Obr.: dětská anketa

3.2 TVORBA ZAHRADY:

Realizace zahrady bude probíhat jak s pomocí odborných firem, tak z části i svépomocí.

Podpora občanů

V projektu je počítáno s pomocí rodičů formou víkendových brigád.

Doprovodné akce pro děti:

Tvorba ptačích budek

Tvorba dopravních značek na dopravní hřiště

Stavby z vrbového proutí

Tvorby hmyzích hotelů

aj.

3.3 ÚDRŽBA A UDRŽITELNOST

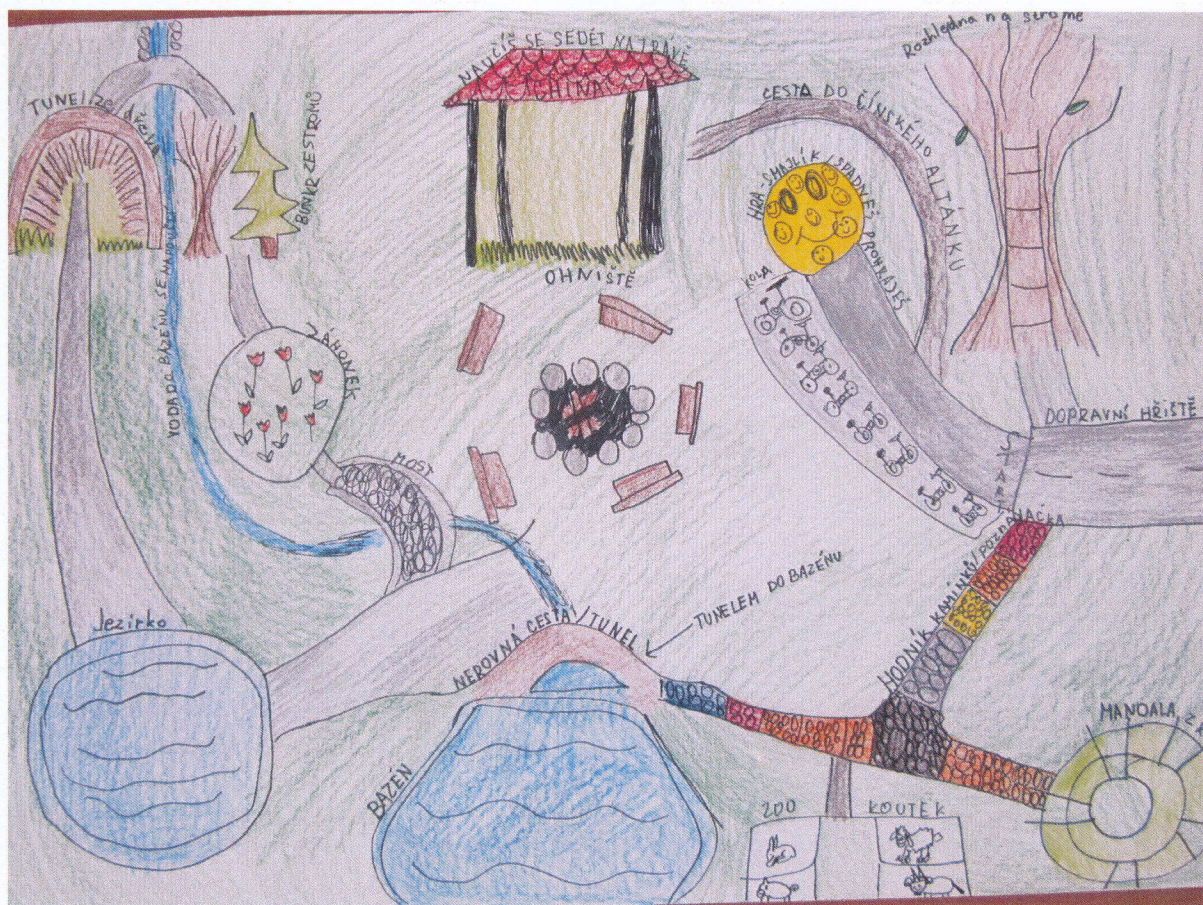
Do údržby jsou zapojeni i děti, rodiče a pedagogové. Nové způsoby podílení se, participace na údržbě zahrady např. formou brigád, aj.

Příklady aktivit podporující spolupodílení se na údržbě zahrady:

Vítání nových spolužáků a představení zahrady, stanovišť v duchu „dítě učí dítě“.

Předání rostlinky, o kterou pečují. Děti, které nastupuje do školky, předá jeho starší spolužák rostlinku, o kterou se bude starat, na kterou bude dávat pozor, pečovat o ni. Svoji péči děti zaznamenají do protokolů (jak rostlina roste, formou zápisu, básničky, obrázku, fotografie aj.). Každý rok každá třída zasadí nový keř do živého plotu. Soutěže.

V zahradě budou umístěny naučné cedule, popisky stanovišť s názvy rostlin, také aby se ozřejmil ideový záměr tvorby této zahrady.

Obr.: plánování s dětmi – plán zahrady

4. NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ

Školní zahrada dává zatím nedoceněnou příležitost pro obohacení dětí o bezprostřední osobní zkušenosti s nejbližší přírodou a pro učitelskou tvořivost.

Na školní zahradě mohou děti hrát míčové hry, běhat, stanovat, chovat včely, kompostovat bioodpad, posedět u ohně, skákat na trampolíně, sledovat hmyz a hnízdění ptáků, poznávat léčivé byliny, pěstovat rostliny pro radost a užitek i pro výuku, postavit májku a obnovit tak pěknou tradici. Zahrada se může změnit ve výstavní síň i ve společenský prostor pro oslavu, v arboretum nebo v naučnou stezku. V zimě se může stát prostorem pro bobování nebo eskymáckou osadu. Dá se na ní postavit výukový altán. Dá se na ni vyběhnout o přestávce nebo za pěkného počasí vyučovat lépe než ve třídě - pracovní a pěstitelská činnost, tělocvik, přírodopis nebo ekologie, ...

Realizace terénních a vegetačních úprav je blíže uvedena ve výkresové části. Popis projektu zahrnuje herní prvky a stanoviště, lokalizace na navržené stanoviště.

Zahrada je rozčleněna na tři základní části:

- A) VSTUPNÍ ČÁST
- B) DVŮR A HŘIŠTĚ
- C) ZAHRADA

4.1 VSTUPNÍ ČÁST

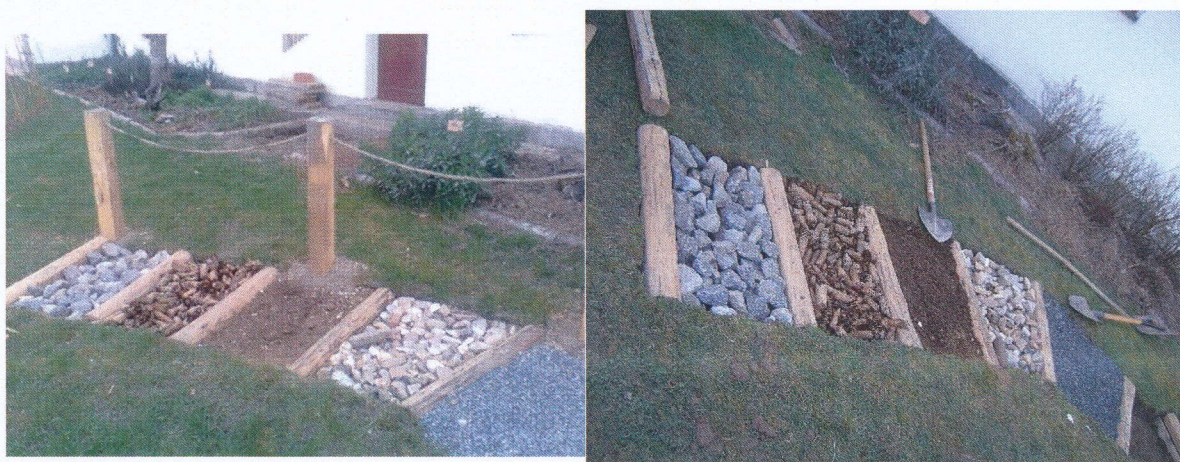
V prostoru před budovou školy je část, kde je umístěna **informační tabule** pro veřejnost. Je umístěna na ulici na plotu vně školy. Na této tabuli je prostor pro seznámení veřejnosti s děním na zahradě, jaké živočišné druhy byly pozorovány apod. Zeleně před vstupem zůstává stávající.

4.2 DVŮR A HŘIŠTĚ

Na dvoře je vydlážděný vjezd, **garáž (30)**, **altán (31)**, **ohniště s lavičkami (28)**. Zelená plocha je osázená dřevinami, dále je zde plocha s **herními prvky a domečkem (32)**, **kompost (17)**. Z druhé (jihovýchodní) strany budovy je **hřiště (33)**.

V této části zahrady je navržen nový **hmatový chodník (29)**.

Ze zadní strany budovy je vchod na pozemky školy, stojan na kola a popelnice. Na vchod z budovy navazuje **bezbariérový přístup (15)** na vlastní zahradu.

Obr. hmatový chodník (29).

4.3 ZAHRADA

Z budovy školy je na zahradu navržen **bezbariérový přístup (15)**. Poblíž je umístěna **bylinková spirála (14)**, **květinový záhon**, **ukázky hornin a nerostů (16)**.

BEZBARIÉROVÝ PŘÍSTUP (15)

Bezbariérový přístup bude realizován šikmou plošinou o šířce 1.2m a sklonu 1 ku 8. Plošina bude klesat podélně se stávající zdí, která odděluje zahradu od hřiště. Realizace plošiny je vhodné provést výstavbou pomocné opěrné zídky, která podélně kopíruje stávající zeď ve vzdálenosti 1.2m. Nově zbudovaná zídka bude klesat se sklonem 1 ku 8. Bezbariérová plošina překonává převýšení zhruba 1m. Nově zbudovaná zídka bude tedy klesat na vzdálenosti 8m. Mezi nově zbudovanou zídkou a stávající zdí bude navezena a zhutněna zemina tvořící vlastní bezbariérovou plošinu. Pochozí vrstva může být upravena podle přání např. drobným kamenivem nebo dlažbou.

UKÁZKY HORNIN, NEROSTŮ A KVĚTINOVÝ ZÁHON (16)

Záměrem je prezentovat dětem příklady nejznámějších hornin s popisky. Např.: pískovec, žula, vápenec, čedič, mramor. Horniny budou umístěny podél nově zbudované opěrné zídky bezbariérového přístupu. Horniny budou umístěny podél konce opěrné zídky bezbariérového přístupu. Tedy podle potřeby na zhruba posledních 3 metrech. Podél začátku opěrné zídky (tedy zhruba prvních 5 metrů) bude estetické umístit například růže společně s levandulemi. Keřiky růží pohledově zakryjí opěrnou zídku. Podél zídky bude teplé mikroklima, které může těmto rostlinám velmi vyhovovat.

Pro nerosty i pro květiny podél opěrné zídky je velmi důležité vytvořit vhodné lože, respektive záhon. Toto lože - záhon bude zabraňovat vniku plevelu. Plevel by totiž postupně zarostl horniny i keřiky růží. Lože pro horniny a záhon pro růže bude mít jednotnou šířku zhruba 60cm. V této šířce bude těsně kopírovat opěrnou zídku bezbariérového přístupu. Důležitým prvkem lože je netkaná textilie zabraňující růstu plevelu jako např. WeedSeal od firmy Fibertex. Postup realizace lože je následující:

- Odstraňte plevel v šířce záhonu
- Uhrabejte záhon a odstraňte kamínky, kořeny, abyste vytvořili potřebný základ
- Rozviňte textilii a upevněte konce kameny nebo kolíky. Pokud je potřeba překlad textilie přes sebe, ujistěte se, že textilie je rozložena s překladem 20 cm.
- Na textilii si vyznačte „X“ v místě, kde chcete umístit sazenici. Rozstříhněte textilii ve tvaru „X“ ve velikosti odpovídající kořenovému balu sazenice.
- Vykopejte jamku a zasadte sazenici. Rohy textilie překlopte zpět k sazenici.
- Očistěte textilii od zeminy.
- Pokryjte textilii cca 2-5 cm vrstvou okrasných kamínků.
- Nikdy nepoužívejte půdu pro pokrytí textilie.
- Použijte dvě vrstvy textilie v případě výskytu agresivního druhu plevelu – např. pýr plazivý, bršlice kozí noha.

Obr. ukázky hornin a nerostů (16)

Obr.: květinový záhon (16)

BYLINKOVÁ SPIRÁLA (14)Způsob výstavby (podle ing. arch. E. Nagyho):

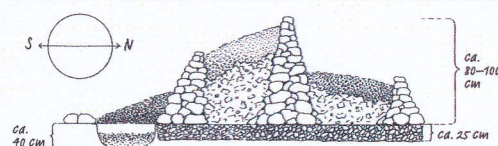
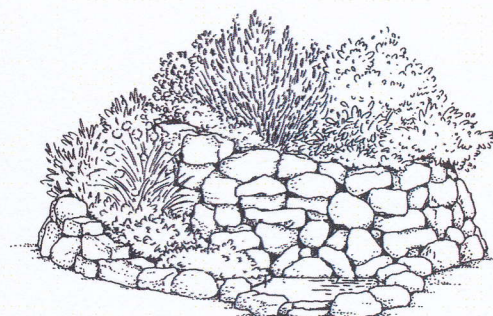
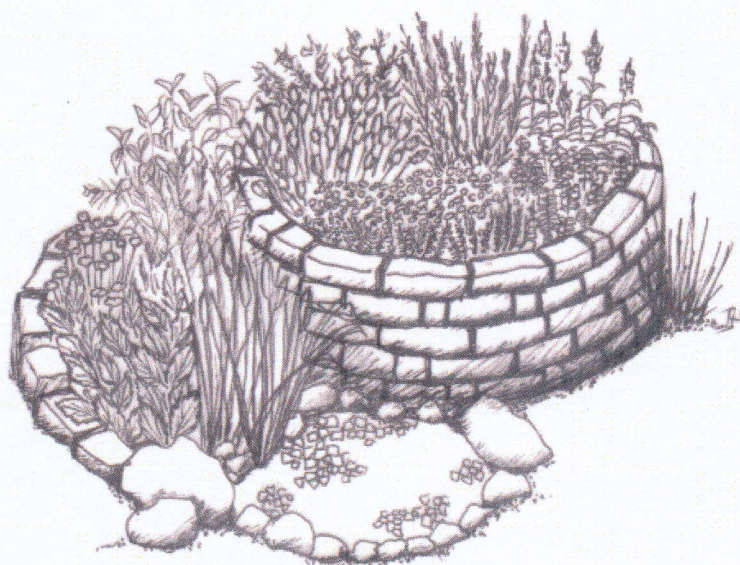
Základové kameny ukládáme do pískového lůžka, vytvořeného v rýze vykopané na hloubku jednoho rýče. Kameny osazujeme zešikma, směrem ke středu spirály, podobně jako při stavbě suché zídky. Stěny spirály se rovnoměrně zvyšují od jezírka v pravotočivém směru až do vrcholu ve výšce cca 80 cm. Vzniklá políčka je vhodné podsypat drenážní kamennou a šterkovou vrstvou, na kterou navozíme zeminu, získanou vyhloubením jezírka.

Jako materiál můžete použít kámen, cihly, žulové kostky, prostě jakýkoliv materiál ve stylu zahrady.

Osázení:

je osázená bylinkami, kterým vyhovují různé podmínky podle pozice na spirále například:

Rozmarýn - *Rosmarinus officinalis*

Obr.: bylinková spirála (14)

Levandule - *Lavandula angustifolia*

Tymián - *Thymus fragrantissimus*

Tymián - *Thymus thracicus*

Yzop - *Hyssopus officinalis*

Majoránka - *Origanum majorana*

Šalvěj - *Salvia officinalis* 'Rosea'

Saturejka - *Satureja montana*

Meduňka - *Melissa officinalis* 'Variegata'

Estragon - *Artemisia dracunculus*

Pažitka - *Allium schoenoprasum*

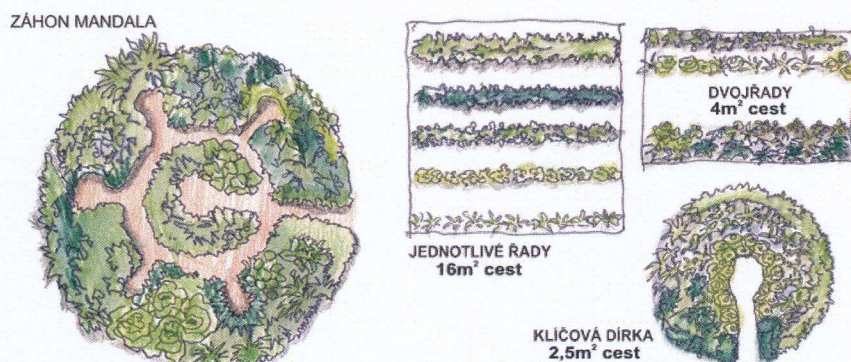
Marulka - *Calamintha grandiflora*

Puškvorec - *Acornus americanus*

Rostliny volíme ty, které budou oblíbené a které nejčastěji používáme. Jen je potřeba zjistit do které zóny ve spirále patří. Z těch nejčastěji používaných pro vlhčí místa je kromě máty třeba ještě lichořeřišnice. Nenáročné a hodící se tedy do středu spirály jsou kopr, šalvěj, estragon, fenýkl, koriandr, kerblík, meduňka, česnek, řeřicha, petržel a na suché místa nejvyšší patří spirály levandule, dobromysl, saturejka, mateřídouška, tymián.

V zahradě slouží jako zdroj vody pro zalévání zahrady plánovaná **studna s pumpou (4)** a z budovy **garáže** je dále sveden **odtok dešťovky (27)**. **Studna** je doplněná dřevěnými koryty na vodní hrátky. Na to navazuje část zahrady osázená vrbovými stavbami: **vrbové tee-pee, chýše a tunely (5)** v polokruhu z **vrb tvořících nízký plot**. Vodu budou děti hojně využívat na zavlažování svých **vyvýšených záhonů (3)**, a na doplnění vody v **jezířku (6)**. V blízkosti jezírka je zasazena **kroucená vrba (7)**.

V této části jsou vzrostlé stromy, pod kterými je umístěn **kompost (17)**. V západním cípu zahrady je **úl (9)** a podél plotu jsou **domečky pro hmyz (8)**.

Obr.: různé tvary záhonů

Obr. vyvýšený záhon ve tvaru klíčové dírky (3)

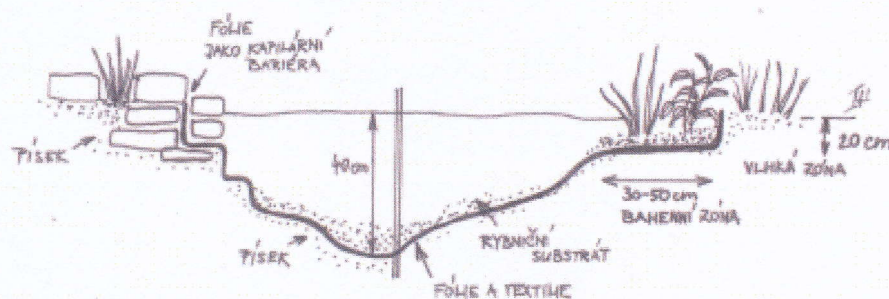
Obr.: vrbový tunel (5)

JEZÍRKO (6)

Jezírko (6) je umístěno v prostoru terénní nerovnosti, zdrojem vody je hlavně dešťová voda přiváděná okapy z hlavní budovy školy. Jezírko je v nehlubší části hluboké 80cm. Po obvodu jsou mělčí partie. Ty osázíme vodními a mokřadními rostlinami. Pro samočisticí schopnost jezírka je vhodné zachovat dostatečný poměr plochy osázených mělčin k ploše neosázené nejhlubší části jezírka. Ideálně plocha mělčin a plocha volné hladiny 50/50. V blízkosti jezírka je vrba babylonská kroucená společně s lavičkou.

Způsob založení jezírka:

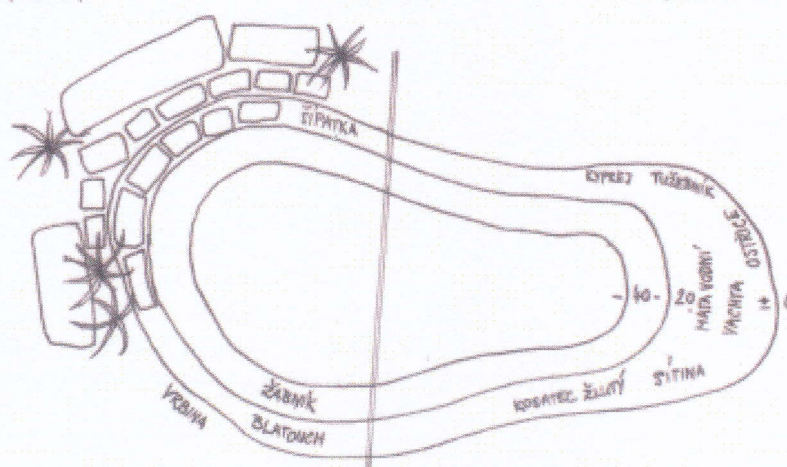
- vyznačení tvaru vodního prvku v terénu vápнем
- srovnání terénu pomocí vodováhy – okraj (břeh) musí všude vést ve stejné výšce, vyznačení okraje jezírka kolíky
- hrubý výkop a případný odvoz vykopaného materiálu, eventuální navržení hráze
- modelování jámy a hlubokých zón, odstranění ostrých kamenů, uhlazení a utěsnění dna a stěn
- u zvláště kamenitého dna vysypání jemným pískem
- vyložení jámy ochrannou textilií
- položení fólie a zafixování břehu
- nasypání substrátu
- osázení a naplnění vodou

PRŮŘEZ VODNÍHO BIOTOPU**PŮDORYS VODNÍHO BIOTOPU**

OKRAJOVÁ ZÓNA:

HLUBOKÁ ZÓNA:

MĚLKÁ ZÓNA:

Obr.: jezírko (6)

Osázení:

modráška - *Pontederia*, blatnice - *Scheuchzeria*, vachta - *Menyanthes* a prustka - *Hippuris*, vystačí s hloubkou vody 10 až 40 cm. V bažinatých okrajových částech jezírka, která za horkých dnů může vyschnout, se daří přizpůsobivým druhům jako kosatec sibiřský - *Iris sibirica*.

ÚL (9)

Možné žádat o dotace u Českého svazu včelařů, o.s.: <http://www.vcelarstvi.cz/csv.html>, pan Lněnička, tel.: 224930767, e-mail: lnenicka@vcelarstvi.cz.

Kroužky po celé republice má na starosti Dr. Ivan Bělohlávek, SOU včelařské Nasavrky, e-mail: belohlavek@souvnasavrky.cz.

Velká plocha zahrady je věnovaná **arboretu (11)**, které proplétají cestičky **dopravního hřiště (2)**, součástí dopravního hřiště je šedesátimetrová **běžecská dráha (1)**. Plot sousedící s běžecskou dráhou je oživen **živým plotem (10)**.

DOPRAVNÍ HŘIŠTĚ (2) A BĚŽECKÁ DRÁHA (1)

Běžecská dráha je dlouhá 60m plus pětimetrový úsek na doběh, široká 3m a přímo na ni navazuje dopravní hřiště. Dopravní hřiště má cesty široké 1,2m, délku cca 120 m a je opatřeno přenosnými značkami, které si děti mohou vyrobit ve výtvarné výchově. Keře živého plotu jsou od běžecské dráhy vzdáleny min.2 metry, nezasahují do ní. Je také ponechán vozidly průjezdný třímetrový pás mezi dopravním hřištěm a dalšími prvky (jezíčko). Povrch dopravního hřiště je možné volit ze stejného materiálu jako je stávající hřiště, nebo z barevných asfaltů, případně je také vhodný různobarevný povrch z recyklovaných pneumatik od rakouské firmy Terraway, Wiew , Tel. +43 (1) 5058011, terraway@steinbauer.co.at, www.terraway.at

ŽIVÝ PLOT (10) a ARBORETUM (11)

Záměrem je, že se živý plot (10) bude každoročně dosazovat. Každá třída si totiž na začátku školního roku zasadí nový keř. Bude to nová tradice školy. Doporučené dřeviny: ptačí zob - *Ligustrum bulhare*, tavola kalinolistá - *Physocarpus opulifolius*, pámelník bílý - *Symphoricarpos albusi*, brslen plochý - *Euonymus planipes*, pustoryl věncový - *Philadelphus coronarius*, vajgélie, zanice květnatá - *Weigela florida*, tavolník van Houtteův - *Spiraea x vanhouttei*, komule Davidova - *Buddleia Davidi*, kalina obecná - *Viburnum opulus*, kalina japonská - *Viburnum plicatum 'Mariesii'*, tis - *Taxus*, růže šípková - *Rosa canina*, kdoulovec japonský, zlatice - *Forsythia*, zimostřez - *Buxus sempervirens*, jalovec - *Juniperus*.

Arboretum (11) je tvořeno dřevinami, které byly konzultovány ve spolupráci pedagogy školy. Vybrány byly dřeviny, které se děti mají v rámci výuky naučit a také zajímavé méně známé druhy. Celý pozemek je zarostlý vojtěškou, která není příliš vhodná pro své tvrdé, po posečení pichlavé stonky. Proto je nutné plochu zahrady znovu oset kvalitním trávnikem.

KVĚTNATÁ LOUKA (12)

Na volné ploše v jižní části pozemku je plánována **květnatá louka (12)**. Květnatá louka je specifický druh zemědělské kultury, která je v souladu s přírodou a má pozitivní vliv na krajinu. Jedná se o druhově bohaté společenství rostlin. Produkuje velmi kvalitní píci a seno. Píci a seno je možno velmi dobře využít pro krmení zvířat. Jako univerzální osivo doporučuji směs lučních květin a bylin určená pro mezofytní stanoviště (tj. stanoviště ani příliš suchá ani příliš vlhká). Například osivo Květnatá louka GL01 od firmy Aros, nebo osivo Mezofytní louka KVĚTNATÁ od firmy Plantanaturalis.

Postup založení květnaté louky je následující:

Půdu nejprve zryjeme a uhrabeme, vybereme kameny a nerozpadlé drny.

Vybrané osivo vyséváme ručně (2 gramy na 1 m²), do tří prstů bereme jen malou špetičku, jako bychom kořenili.

Nejvhodnější obdobím pro výsev je jaro a podzim, kdy je více vláhy. Podzimní výsev je vhodný v sušších oblastech a na lehké písčité půdě. Sejeme v pozdním podzimu – semena

lučních rostlin budou klíčit až v následujícím roce na jaře. Časný podzimní výsev by podpořil hlavně růst plevelů.

Semena mělce zahrábneme hráběmi.

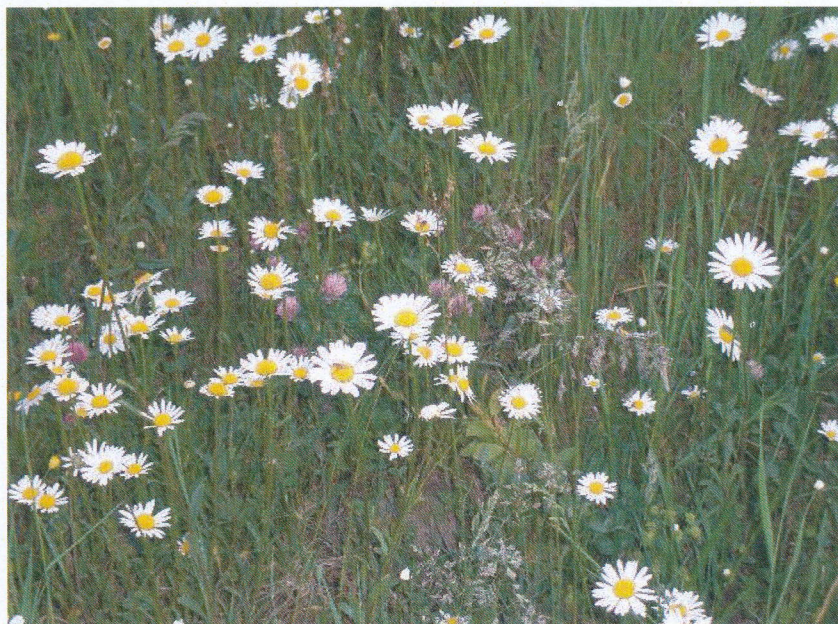
V sušším období povrch půdy lehce utužíme válcem.

Nehnojíme ani nepoužíváme herbicidy.

Péče o květnatou louku:

Vývoj louky je zpočátku pomalejší. V roce výsevu a první rok po výsevu se nejprve objeví jednoleté plevelné rostliny a zakryjí půdu. Toto částečné zakrytí půdy poskytuje vhodné podmínky pro růst semen květnaté louky a není na škodu. Ovšem nesmí nastat situace úplného zakrytí půdy plevely. Proto plevely kosíme, když dosáhnou asi 20cm výšky. Tímto rovněž zamezíme vysemenění plevelů. Sečeme na vyšší stniště ne méně než 5cm nad zemí.

Druhý rok po výsevu louka vykvetě. Sečeme 1 až 2 krát ročně. První seč provedeme v době květu kopretin – zhruba květen. Druhá seč je možná v srpnu. Je-li velmi suché léto, můžeme tuto seč vynechat.

Obr. květná louka (12)

HABROVÝ DOMEČEK (23), OVOCNÉ KEŘE (24), KVĚTINOVÝ ZÁHON (13)

V střední části je herní plocha s **pískovištěm (22)** a **lavičkami (21)**, **habrovým domečkem (23)** lemované **ovocnými keři (24)**.

Plot u hřiště lemuje **květinový záhon k řezu (13)**, je osázený jak trvalkami, tak letničkami a cibulovinami (astra, kosatec, pivoňka, chryzantéma, řebříček, kopretina, lilie, tulipán, sněženka, narcis).

Další doporučené rostliny pro výsadbu do této části zahrady (atraktivní pro živočichy):

hvězdnice novobelgická - *Aster novi belgii*, třapatka - *Echinacea purpurea*, řebříček mix barev - *Achillea tomentosa* a *Achillea millefolium*, rozchodník - *Sedum telephium*, levandule lékařská - *Lavandula angustifolia*, mateřídouška úzkolistá - *Thymus serpyllum*, pupalka dvouletá - *Oenothera biennis*, rdesno hadí kořen - *Bistorta major*, slunečnice roční -

Helianthus annuus, laskavec ocasatý - *Amaranthus caudatus*, poměnka rolní - *Myosotis arvensis*, vratič obecný - *Tanacetum vulgare*, jahodník obecný - *Fragaria vesca*, zlatobýl obecný, celík zlatobýl - *Solidago virgaurea*, kakost oddenkatý - *Geranium macrorrhizum*, plamenka latnatá - *Phlox paniculata*, chmel otáčivý - *Humulus lupulus*.

TECHNICKÁ ČÁST ZAHRADY

ZVÍŘATA (18)

Škola má zájem o chov zvířat, aby se měli žáci možnost naučit se o ně starat. Jako nejvhodnější pro začátek byli zvoleni králíci, kteří jsou méně nároční na péči a budou obývat králíčí domek. Dále jsou pro svoji nenáročnost pro chov zvažovány kachny indičtí běžci. Chov zvířat je možné umístit v části u plotu (18) např. pro králíky v králíčím domku. Zvířata mohou využít jako výběh kopeček (25).

Obr. králíčí domeček (18)

Součástí je velký vestavěný domek, který nabízí králíkovi dostatečný prostor pro nerušený odpočinek. Vanička pod ním je plastová, vytahovatelná, čistí se tedy velmi rychle a snadno. Půdičku je možné použít jako úložný prostor nebo v zimě jej můžete vyplnit senem či slámou pro větší izolaci.

KOMPOST (17), HNŮJ (19)

Pod vzrostlými stromy je vhodný prostor pro kompost (17) a hnůj (19).

HŘBITOV ODPADŮ (20)

Plot v jižní části lemuje **hřbitov odpadů (20)** s popisky, které jsou viditelné jak z pozemku školy, tak pro náhodné kolemjdoucí za plotem. V této části je i **brána, vjezd (26)** do zahrady i pro případnou techniku.

Různé odpadky mají různou dobu rozpadu. Zde je názorně předvedeno, jak dlouho se jednotlivé odpady rozpadají samovolně v přírodě. Každý odpadek např. igelit, jablko aj. má vlastní popisek s uvedenou dobou rozpadu.

Obr.: hřbitov odpadů (20)

Obr.: lichoběžníková lavička (21)

Obr.: hmyzí domek (8)

DALŠÍ OBJEKTY

Nádrž na dešťovou vodu je možné umístit na několika místech zahrady – kde jsou svody ze střechy, pod okapy.

Na celém pozemku jsou vytvářeny stanoviště, kde se mohou usídlit rozmanití živočichové: **ptačí budky, hmyzí a motýlí domečky, netopýří úkryt, ještěrkovník, ježkovník aj.**

Dále jsou na pozemku rozmístěny lavičky (21), klády a polena, které slouží dětem nejen na posezení.

Rostliny v celé zahradě jsou označeny cedulkami, aby se děti mohly zároveň učit jejich názvy.

Pro meteorologická pozorování mohou být na zahradě nainstalovány další zajímavé objekty: větrník, srážkoměr (nejlépe vyrobené dětmi).

Bude zde prostor pro uplatnění dětské tvořivosti v rámci výtvarné výchovy. V zahradě budou i **skulptury** od místních umělců.

Do tvorby zahrady jsou zapojeny děti, které kreslily své návrhy, a budou se i nadále aktivně podílet na konečné podobě své zahrady.

V projektu je počítáno s brigádnickou pomocí rodičů.

Obr.: ptačí budky

Obr.: meteorologická pozorování: větrník, srážkoměr

